

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X., Y. Y. IR LUMINOR BANK AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2021-08-11 Nr. 429-289
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas), atstovaujančio savo ir Y. Y. (toliau – pareiškėja) interesams, kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti ginčą, kilusį tarp pareiškėjų ir *Luminor Bank AS*, veikiančio per Lietuvos skyrių, (toliau – bankas) dėl banko veiksmų, kuriais galėjo būti pažeistos pareiškėjų teisės.

N u s t a t y t a:

2008 m. birželio 3 d. pareiškėjai ir *Nordea Bank Finland Plc*, veikęs per Lietuvos skyrių, (kurio teises ir pareigas vėliau perėmė bankas) sudarė būsto kreditavimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Kreditavimo sutartis), kurioje šalys susitarė, kad sutartyje nūstatytomis sąlygomis kredito davėjas suteiks pareiškėjams kreditą, bendra suma – 201 793 Šveicarijos frankų (CHF). Kreditas suteikiamas buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*), statybai. Prievolių pagal Kreditavimo sutartį vykdymui užtikrinti nekilnojamojo turto hipoteka buvo įkeista 14945/30005 dalis buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*), ir 257/960 dalis žemės sklypo, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*). Pagal Kreditavimo sutartį kredito gražinimo pradžia – 2008 m. liepos 14 d., kredito gražinimo paskutinė diena – 2038 m. gegužės 14 d.

2021 m. kovo 23 d. pareiškėjas bankui pateikė prašymą pakeisti turta, kurio hipoteka užtikrinamas prievolių pagal Kreditavimo sutartį vykdymas, – vietoj buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*) (šis objektas suformuotas padalijus butą, esantį adresu: (*duomenys neskelbiami*)), įkeisti butą, esantį adresu: (*duomenys neskelbiami*). Pareiškėjas nurodė, kad negražinto kredito suma – 36 113,91 CHF (apie 32 762 Eur¹), o siūlomo įkeisti buto vertė – 223 400 Eur (pareiškėjas pateikė turto vertinimo ataskaitą).

2021 m. balandžio 7 d. pareiškėjas pakartotinai raštu kreipėsi į banką. Pareiškėjo teigimu, jis 2021 m. kovo 4 d. telefonu kreipėsi dėl hipotekos objekto pakeitimo. Pareiškėjas nurodė, kad 2021 m. kovo 5 d. su pareiškėju telefonu susisiekė banko atstovė, kuri informavo, kad galimybė pakeisti hipotekos objektą yra, bet tam reikia bankui pateikti užpildytą prašymą ir norimo įkeisti turto vertinimo ataskaitą. Pareiškėjas banko atstovės nurodymus įvykdė – 2021 m. kovo 23 d. bankui pateikė prašymą ir norimo įkeisti buto vertinimo ataskaitą (jos parengimo išlaidos – 350 Eur). Tačiau 2021 m. balandžio 2 d. su pareiškėju telefonu susisiekė banko atstovė ir nurodė, kad galimybės pakeisti hipotekos objektą nėra. Tokios galimybės nebuvimą banko atstovė grindė tariamai galiojančiu teisiniu reglamentavimu, bet konkrečių teisinių nuostatų nenurodė. Pareiškėjas banko prašė arba pradėti hipotekos objekto keitimo procedūrą arba nurodyti konkrečias teisės normas, draudžiančius prievolių vykdymo užtikrinimui įkeisti kitą turta nei tas, kuriam įsigyti sudaryta kredito sutartis.

2021 m. balandžio 20 d. atsakyme pareiškėjui bankas nurodė, kad 2021 m. kovo 5 d. pokalbio telefonu metu pareiškėjui buvo paaiškinta, kokius dokumentus pareiškėjai turi pateikti bankui, kad būtų svarstomas jų prašymas dėl įkeisto turto pakeitimo. 2021 m. balandžio 2 d. pareiškėjas buvo informuotas, kad prašymas dėl įkeisto turto pakeitimo netenkintas. Siekiant įkeisto turto hipotekos išregistravimo, pareiškėjams pasiūlyta gražinti visą suteiktą kreditą, taip pat, kaip alternatyva, pareiškėjams pasiūlyta refinansuoti esamą būsto kreditą, suteikiant naują

¹ Pagal 2021 m. kovo 23 d. Europos Centrinio Banko ir Lietuvos banko skelbtą euro ir Šveicarijos franko santykį.

kreditą ir įkeičiant kitą pareiškėjų siūlomą turtą.

Bankas taip pat nurodė, kad prievolių vykdymo užtikrinimo priemonių keitimas laikytinas esminių Kreditavimo sutarties sąlygų keitimu. Atsižvelgiant į tai, kad kreditas pareiškėjams suteiktas Šveicarijos frankais, remiantis Lietuvos Respublikos su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatymo (SNTSKI) nuostatomis, pakeistai Kreditavimo sutarčiai būtų taikomi SNTSKI nustatyti kredito užsienio valiuta reikalavimai, taip pat kiti minėtame įstatyme nustatyti reikalavimai. Dėl minėtų priežasčių, keičiant prievolių užtikrinimo priemones, turėtų būti keičiamos ir kitos Kreditavimo sutarties sąlygos. Atsižvelgiant į minėtas priežastis, taip pat į aplinkybę, kad dėl Kreditavimo sutarties vyksta teismo procesas, banko vertinimu, Kreditavimo sutarties keitimas sukeltų bankui nepriimtina riziką.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjai nurodė, kad pagal Kreditavimo sutartį negražinta kredito suma yra apie 33 000 Eur (apie 36 000 CHF) (pagal pareiškėjų su kreipimusi į Lietuvos banką pateiktą išrašą, negražinta kredito suma – 35 938,6 CHF²). Pareiškėjai siekia vietoj įkeisto būsto (kurio rinkos vertė yra apie 170 000 Eur) įkeisti butą, kurio rinkos vertė – 223 000 Eur (likusios paskolos ir įkeisto turto santykis pasikeistų iš 1 : 5,2 į 1 : 6,8). Pareiškėjų nuomone, banko nesutikimas pakeisti įkeistą turtą yra nepagrįstas. Įkeičiamo turto pakeitimas šiuo atveju bankui nesukeltų papildomos rizikos. Siūlomo įkeisti buto vertė yra net didesnė negu šiuo metu įkeisto buto. Tiek įkeistas turtas, tiek siūlomas įkeisti turtas yra Vilniaus mieste, abiejų objektų rinkos vertė nustatyta nepriklausomų turto vertintojų, kurie yra priimtini bankui.

Be to, pareiškėjų nuomone, keičiant prievolės užtikrinimo priemones, nėra keičiamos esminės Kreditavimo sutarties sąlygos. Įkeičiamą turtą nustatanti sutarties sąlyga nėra esminė, ji nėra nurodyta prie pagrindinių sutarties sąlygų (Kreditavimo sutarties Specialiosios dalies (toliau – Specialioji dalis) 2.1–2.13 papunkčiai). Kreditavimo sutarties Bendrojoje dalyje (toliau – Bendroji dalis) (1.3 papunktis) yra vienareikšmiškai nurodyta, kad hipotekos (įkeitimo) lakštas yra atskira sutartis, taigi hipotekos objekto keitimas yra kitos sutarties keitimas.

Pareiškėjų vertinimu, „esminė sutarties sąlyga yra, (i) kad paskolos likutis būtų užtikrintas įkeitimu bei, (ii) kad kredito ir įkeičiamos turto rodiklis būtų ne didesnis nei 67%. Šios abi sąlygos būtų visiškai įvykdytos, jei būtų pakeistas įkeičiamas turtas (kredito ir įkeičiamo turto rodiklis būtų 14,7%“.

SNTSKI 16 straipsnis, nustatantis kredito sutarties formos ir turinio reikalavimus, taip pat nenustato, kad įkeičiamą turtą reglamentuojančios nuostatos yra esminės sutarties sąlygos. Pareiškėjai pažymėjo, kad šiuo atveju nėra prašoma, kad bankas apskritai atsisakytų hipotekos – tai jau būtų esminės sutarties sąlygos keitimas.

Pareiškėjai nurodė, kad bankas nepagrįstai rėmėsi SNTSKI 58 straipsnio 5 dalies nuostata. Šiuo atveju esminės Kreditavimo sutarties sąlygos nekeičiamos, o Kreditavimo sutarčiai taikomos SNTSKI nuostatos šiam ginčui nėra aktualios.

Pareiškėjų vertinimu, bankas nurodė klaidingą informaciją, esą draudžiama įkeisti kitą turtą nei tas, kuriam įsigyti buvo išduota paskola.

Pareiškėjai nurodė, kad laikantis banko pozicijos, kitos Kreditavimo sutarties sąlygos būtų laikomos nesažiningomis vartotojų atžvilgiu. Jeigu bet koks įkeisto turto keitimas yra esminių sutarties sąlygų keitimas, tai Bendrosios dalies 5.2.5 papunktyje nustatyta sąlyga, numatanti kredito gavėjo pareigą banko reikalavimu pateikti papildomų prievolių užtikrinimo priemonių, reiškia, kad banko vienašališku reikalavimu gali būti keičiamos esminės sutarties sąlygos, o tai reikštų Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 9³ ir 10⁴ punktų pažeidimą bei šalių teisių pusiausvyros pažeidimą vartotojo nenaudai. Pareiškėjas nurodė, kad šiuo metu nereiškia reikalavimų dėl minėtos Bendrosios dalies 5.2.5 papunkčio sąlygos galimo nesažiningumo, bet nori atkreipti dėmesį į iškilusias abejones.

Papildomai pateiktuose paaiškinimuose pareiškėjas nurodė, kad šioje vartojimo ginčo byloje reiškiami reikalavimai nėra susiję su (*duomenys neskelbiami*) nagrinėjama byla. Kaip matyti iš pareiškėjų pateiktos (*duomenys neskelbiami*) nutarties ((*duomenys neskelbiami*)), ieškovai (tarp kurių yra ir pareiškėjai) šioje teisme nagrinėjamoje byloje prašė modifikuoti su atsakovu – banku – sudarytas paskolos sutartis, t. y. pakeisti nuo jų sudarymo dienos: valiutą iš Šveicarijos frankų pakeisti į eurus paskolos išdavimo dienos kursu, o bazinę palūkanų normą

² Apie 32 853 Eur pagal 2021 m. gegužės 11 d. Europos Centrinio Banko ir Lietuvos banko skelbtą euro ir Šveicarijos franko santykį.

³ Preziumuojama, kad nesažiningos yra sutarties sąlygos, kuriomis vartotojas įpareigojamas vykdyti sutarties sąlygas, su kuriomis jis neturėjo realios galimybės susipažinti iki sutarties sudarymo.

⁴ Preziumuojama, kad nesažiningos yra sutarties sąlygos, kuriomis verslininkui suteikiama teisė vienašališkai be sutartyje numatyto ar pakankamo pagrindo keisti sutarties sąlygas.

pakeisti iš LIBOR CHF į LIBOR Eur; visas įmokas (kiekvieną įmoką), kurias įmokėjo ieškovai Šveicarijos frankų valiuta paskolai gražinti (skolai ir palūkanoms mokėti), perskaičiuoti į eurus kiekvienos tokios įmokos mokėjimo dienos kursu; pripažinti, kad atsakovas pažeidžia su ieškovais sudarytas sutartis, netinkamai skaičiuodamas įmokas (neskaičiuodamas neigiamų palūkanų), ir įpareigoti perskaičiuoti buvusias įmokas bei ateityje skaičiuoti įmokas pagal sutarties sąlygas, t. y. atsižvelgti į neigiamas palūkanas; priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

Minėta (*duomenys neskelbiami*) nutartimi (*duomenys neskelbiami*) nutarė panaikinti (*duomenys neskelbiami*) nutarties dalį, kuria atmesti ieškovų reikalavimai, pripažinti, kad atsakovas pažeidžia su ieškovais sudarytas sutartis, netinkamai skaičiuodamas įmokas (neskaičiuodamas neigiamų palūkanų), ir įpareigoti perskaičiuoti buvusias įmokas bei ateityje skaičiuoti įmokas pagal sutarties sąlygas, t. y. atsižvelgti į neigiamas palūkanas, ir perduoti (*duomenys neskelbiami*) nagrinėti iš naujo šią civilinės bylos dalį, taip pat bylos dalį dėl ieškovų ir atsakovo sudarytų ginčo vartojimo sutarčių įvertinimo nesąžiningumo aspektu (dėl sutarčių sąlygų, pagal kurias užsienio valiuta išreikšta paskola turi būti gražinta šia valiuta). Kita (*duomenys neskelbiami*) nutarties dalis palikta nepakeista.

Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime bankas nurodė su pareiškėjų reikalavimu nesutinkantis. Bankas pažymėjo, kad 2021 m. kovo 5 d. telefonu konsultuojamam pareiškėjui nurodyta tik tai, kokius dokumentus reikia pateikti, kad apskritai būtų svarstomas įkeisto turto pakeitimo klausimas, jokių išankstinių garantijų dėl teigiamo sprendimo suteikta nebuvo. Bankas išsamiai nurodė, dėl kokių priežasčių Kreditavimo sutarties esminės sąlygos keitimas jam šiuo atveju nepriimtinas. Bankas nei Kreditavimo sutartimi, nei teisės aktais nėra įpareigotas tenkinti pateiktą vartotojų prašymą, sutarties pakeitimas įmanomas tik suderinus visų sutarties šalių valią (šiuo atveju to nėra).

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų, nagrinėjamu atveju ginčas tarp šalių kilo dėl banko nesutikimo kitu turto pakeisti nekilnojamąjį turtą, kuris buvo įkeistas, užtikrinant prievolių pagal Kreditavimo sutartį vykdymą. Bankas laikėsi pozicijos, kad pareiškėjai siekė esminės Kreditavimo sutarties sąlygos pakeitimo, tačiau bankas neturi pareigos sutikti su pareiškėjų siūlomu pakeitimu. Taip pat bankas nurodė, kad, nutarus keisti hipotekos dalyką, priešingai, nei mano pareiškėjai, turės būti keičiamos ir kitos 2008 m. sudarytos Kreditavimo sutarties sąlygos pagal nuo 2017 m. liepos 1 d. galiojančio SNTSKĮ nustatytus reikalavimus. Bankas atsisakymą keisti Kreditavimo sutartį motyvavo ir teisme nagrinėjama byla dėl sutarties sudarymo ir vykdymo.

Įvertinus Kreditavimo sutartį, matyti, kad taikomos sutarties vykdymo užtikrinimo priemonės reglamentuotos Specialiosios dalies 3 punkte, kuriame nustatyta, kad šiuo atveju prievolių vykdymas užtikrinamas tik nekilnojamojo turto hipoteka. Konkretus įkeičiamas turtas (14945/30005 dalis buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*), ir 257/960 dalis žemės sklypo, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*)) nurodytas Specialiosios dalies 3.1 papunktyje. Kaip matyti iš Specialiosios dalies 2.7 papunkčio, kreditas teikiamas buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*), statybai. Taigi, šiuo atveju prievolių pagal Kreditavimo sutartį vykdymo užtikrinimui buvo įkeistas nekilnojamasis turtas, kuriam įgyti buvo suteiktas kreditas.

Įvertinus minėtas nuostatas, sutiktina su banku, kad šiuo atveju pareiškėjai, siekdami pakeisti įkeistą turtą kitu nekilnojamuoju turto, siekė Kreditavimo sutarties pakeitimo. Pažymėtina, kad šiuo atveju būtų keičiama ne tik Kreditavimo sutarties nuostata, nustatanti konkretų įkeičiamą turtą, bet keičiamas ir hipotekos sandoris. Pažymėtina, kad pagal Bendrosios dalies 20.4 papunktį hipotekos lakštai su visais vėlesniais jų pakeitimais po įregistravimo hipotekos registre įstatymų nustatyta tvarka tampa neatskiriama Kreditavimo sutarties dalimi.

Bendrosios sutarčių sudarymo ir keitimo nuostatos įtvirtintos Civiliniame kodekse. Pagal Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintą sutarties laisvės principą sutarties šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas. Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos

šalims turi įstatymo galią. Šalys gali susitarti dėl kitokių sutarties sąlygų, neprieštaraujančių imperatyvioms įstatymo nuostatomis, tačiau tik suderinusios abiejų šalių valią. CK 6.223 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad sutartis gali būti pakeista šalių susitarimu. Minėto straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vienos iš šalių reikalavimu sutartis gali būti pakeista teismo sprendimu: 1) kai kita sutarties šalis iš esmės pažeidė sutartį; 2) kitais sutarties ar įstatymų nustatytais atvejais.

Bendrosios dalies 5.1.3 papunktyje nustatyta kredito gavėjo teisė inicijuoti sutarties pakeitimus ar papildymus. Bendrosios dalies 12.1 papunktyje nustatyta, kad sutarties sąlygos gali būti pakeistos tik atskiru raštišku kredito gavėjo ir banko susitarimu, jei kituose sutarties punktuose nenumatyta kitaip.

Įvertinus minėtas nuostatas, darytina išvada, kad tiek pagal galiojančią teisinę reguliavimą, tiek pagal Kreditavimo sutartį jos sąlyga dėl hipotekos objekto pakeitimo gali būti keičiama, suderinus visų sutarties šalių valią. Kaip matyti, šiuo atveju pareiškėjai pasinaudojo teise inicijuoti Kreditavimo sutarties pakeitimą, tačiau bankas, įvertinęs pateiktą pasiūlymą, su juo nesutiko. Pažymėtina, kad bankas turi teisę, bet ne pareigą sutikti su pareiškėjų siūlomais Kreditavimo sutarties pakeitimais, įskaitant dėl įkeitimo objekto keitimo. Įvertinus minėtas aplinkybes, nėra pagrindo banko atsisakymą pakeisti Kreditavimo sutarties sąlygą, reglamentuojančią konkretų įkeičiamą turtą, laikyti neteisėtu.

Papildomai pažymėtina, kad vienu iš banko motyvų nesutikti su siūlomais Kreditavimo sutarties pakeitimais buvo tai, kad pareiškėjai siekė tik vienos Kreditavimo sutarties nuostatos, susijusios su hipotekos objektu, pakeitimo ir nepritarė banko pozicijai, kad tokiu atveju būtų būtina keisti ir kitas sutarties nuostatas.

Kaip matyti iš šalių paaiškinimų, skirtingas Kreditavimo sutarties pakeitimų galimybių vertinimas susijęs su tuo, ar pareiškėjai siekė esminės sutarties sąlygos pakeitimo.

Vadovaujantis SNTSKĮ 58 straipsnio 5 dalimi, jeigu keičiamos esminės iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (2017 m. liepos 1 d.) sudarytos kredito sutarties sąlygos, pakeistai kredito sutarčiai taikomos šio įstatymo nuostatos. Įstatymo aiškinamajame rašte nurodyta, kad „esminės sutarties sąlygos gali būti dviejų rūšių: pirma, nustatytos įstatyme (esminės pagal įstatymą); antra, esminės dėl to, kad sutarties šalis (šalys) joms suteikia tokią prasmę (esminės pagal šalių valią). Tad šiuo atveju manytina, kad kredito suma, sutarties laikotarpis, taikoma palūkanų norma, marža, kredito sutarties užtikrinimo priemonė yra vienos iš esminių kredito sutarties sąlygų, kredito sutarties šalys esminėmis gali laikyti ir kitas sutarties sąlygas, be kurių tokios sutarties jos nebūtų sudarę.“

Civilinio kodekso 6.3 straipsnyje nustatyta, kad sutarties dalykas yra viena iš esminių sutarties sąlygų. Civilinio kodekso 6.881 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kreditavimo sutartimi bankas arba kita kredito įstaiga (kreditorius) įsipareigoja suteikti kredito gavėjui sutartyje nustatyto dydžio ir nustatytais sąlygomis pinigines lėšas (kreditą), o kredito gavėjas įsipareigoja gautą sumą gražinti kreditoriui ir mokėti palūkanas.

Bendrosios dalies 3.2 papunktyje nustatyta, kad visa kredito suma arba atskiros jos dalys bus perduamos laikantis Specialiosios dalies 4.1 papunktyje nustatytos kredito išdavimo tvarkos ir sąlygų. Bendrosios dalies 3.3 papunktyje nustatyta, kad kredito gavėjui neįvykdžius Specialiosios dalies 4.1 ir (ar) 4.3 papunkčiuose nustatytų sąlygų ir (arba) „neišsiėmus Kredito iki Kredito išėmimo termino pabaigos“, banko įsipareigojimas suteikti kreditą netenka galios.

Specialiosios dalies 4 punkte nustatytos specialiosios būsto kreditavimo sąlygos, tarp kurių yra 4.1.1 papunktyje nustatyta sąlyga, kad kredito suma ar atskiros dalys yra išmokamos į kredito sąskaitą ne anksčiau kaip kitą banko darbo dieną, kai kredito davėjas įkeičia bankui įkeičiamą turtą (banke gaunamas Hipotekos registre įregistruotas hipotekos lakštas).

Vadovaujantis minėtomis Kreditavimo sutarties nuostatomis, galima teigti, kad bankas pagal sutartį įsipareigojo suteikti kreditą tik tuo atveju, jeigu pareiškėjai banko naudai hipoteka įkeis konkretų turtą, nurodytą Specialiosios dalies 3.1 papunktyje.

Taigi, galima teigti, kad Kreditavimo sutarties šalys susitarė, kad esminė sutarties sąlyga, be kurios sutarties šalys nebūtų sudariusios sutarties, yra Specialiojoje dalyje nurodyto nekilnojamojo turto įkeitimas hipoteka banko naudai.

Įvertinus minėtas aplinkybes, manytina, kad bankas pagrįstai nurodė pareiškėjams, jog keičiant Kreditavimo sutarties sąlygą dėl hipotekos objekto turės būti keičiamos ir kitos šios sutarties sąlygos, kiek tai būtina, kad sutartis atitiktų SNTSKĮ reikalavimus.

Pažymėtina, kad pareiškėjai nurodo, jog siūlo įkeisti didesnės vertės turtą negu tas, kuris įkeistas šiuo metu, todėl papildoma rizika bankui nekyla. Vis dėlto pažymėtina, kad prievolių vykdymo rizikos vertinimas yra sudėtingas procesas, kurio metu kompleksiskai vertinamos

įvairios aktualios aplinkybės (šiuo atveju bankas nurodė vertinantis ir dėl Kreditavimo sutarties keitimo vykstančią bylą bei kitas aplinkybes). Kita vertus, kaip minėta, sutikti pakeisti įkaito objektą yra banko teisė, o ne pareiga, varžoma konkrečių tinkamų argumentų ir motyvų.

Kaip matyti iš pateikto kreipimosi, pareiškėjai, atsižvelgdami į banko poziciją, kaip papildomą nesutikimo su ja argumentą išsako abejones dėl Bendrosios dalies 5.2.5 papunkčio nuostatos, kaip galimai nesažiningos ir pažeidžiančios vartotojų interesus. Šioje sąlygoje nustatyta, kad jeigu banko nurodymu atlikus įkeičiamo turto vertinimą paaiškėja, kad bankui įkeičiamo turto vertė sumažėjo, ir (arba) išanalizavus kredito gavėjo finansinę būklę paaiškėja, kad kredito gavėjas nebegalės laiku ir tinkamai įvykdyti įsipareigojimų pagal sutartį, kredito gavėjas banko reikalavimu per 30 kalendorinių dienų turi pateikti papildomų prievolių įvykdymą užtikrinančių priemonių arba gražinti tokią kredito dalį, kurios bankas pareikalavo raštu.

Pažymėtina, kad SNTSKĮ 58 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad šio įstatymo 14 straipsnis, 16 straipsnio 6 ir 7 dalys, 17, 20, 21, 22 ir 23 straipsniai taikomi kredito sutartims, sudarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (t. y. iki 2017 m. liepos 1 d.). SNTSKĮ 14 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad tada, kai kredito sutarties galiojimo laikotarpiu sumažėja įkeisto nekilnojamojo turto vertė, kredito davėjas neturi teisės reikalauti papildomų įsipareigojimų pagal kredito sutartį įvykdymo užtikrinimo priemonių, išskyrus atvejus, kai įkeisto nekilnojamojo turto vertė sumažėja dėl kredito gavėjo ar įkaito davėjo kaltės. CK 6.156 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad sutarties sąlygas šalys nustato savo nuožiūra, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas nustato imperatyviosios teisės normos. Pažymėtina, kad šioje byloje ginčas tarp šalių dėl minėtos Kreditavimo sutarties nuostatos ar jos taikymo nėra kilęs, todėl plačiau šiuo klausimu nepasisakoma.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, pareiškėjų reikalavimas yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjų X. X. ir Y. Y. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis